

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:34

Fredagen den 8 maj

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Magdalena Andersson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 10 mars 2015

Återrapport från informellt ministermöte den 24–25 april 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 12 maj 2015

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkomna finansministern, statssekreterare och medarbetare!

Punkt 1 på föredragningslistan är Ekofin. Då undrar jag först och främst om det är några muntliga återrapporteringar från mötet den 10 mars eller mötet den 24–25 april utöver de skriftliga.

Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det finns ju en skriftlig återrapportering, och jag har inget att tillägga.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi gå vidare till vår gamla favorit i repris, Investeringsplan för Europa.

Anf. 4 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är en i den långa raden av rapporteringar kring Efsi och säkerligen inte den sista. Den är i vanlig ordning på dagordningen på mötet som är på tisdag. Det är för att man ska rapportera om hur det går i förhandlingarna med Europaparlamentet.

De ansvariga utskotten i Europaparlamentet presenterade sin rapport den 20 april. Parlamentet har ett antal ändringsförslag vad gäller Efsi, och jag ska ta upp några av de viktigaste.

En av de viktigaste är att de har kritik mot hur man finansierar den här fonden. De är kritiska mot att man tar ifrån befintliga program, framför allt Horizon 2020 och Connecting Europe Facility. De tycker att det är olämpligt att finansiera den på det sättet och att man i stället successivt ska bygga upp fonden genom finansieringsbeslut i den årliga budgetprocessen, vilket skulle innebära att utvärderingen av Efsi skulle senareläggas.

Det andra de har synpunkter på är styrningen av fonden. De vill att Europaparlamentet ska ha ett ökat inflytande, till exempel att man ska godkänna medlemmar i investeringskommittén i fonden och också kunna genomföra utfrågningar med ordföranden. De vill även att Europeiska investeringsbankens chef ska kunna kallas till utfrågningar i parlamentet.

De vill även att revisionsrätten ska få en mer framträdande roll men vill, precis som vi i rådet, att tredje parter inte ska ha inflytande i styrkommittén.

På mötet på tisdag tänker jag understryka vikten av att vi i förhandlingarna med parlamentet i absolut största mån håller oss till den inriktning som rådet beslutade i Ekofin i mars. Jag tänker framför allt understryka vikten av att budgetramens tak respekteras, att vi har en budgetrestriktiv linje och att statsfinanserna i medlemsländerna värnas, inklusive Sverige naturligtvis.

Något annat som är centralt är att Europeiska investeringsbankens roll i detta värnas. Jag tror att det är avgörande för en professionell bedömning av vilka projekt man ska investera i. Det är också viktigt att understryka vikten av att projekt bedöms utifrån sina egna meriter och på objektiva grunder.

Jag tänker också understryka att det är viktigt att fonden kan satsa på projekt inom både forskning och innovation samt naturligtvis att fonden behöver utvärderas innan man beslutar om en förlängning. Men jag kommer också att påpeka, återigen, att det är viktigt att man inte har alltför tungrodda system, vare sig det gäller rådgivningshubben eller projektlistan.

Tidsplanen ligger fortfarande fast. Det innebär att den här frågan kommer upp igen på nästa Ekofin som är i juni. Målsättningen är att man då ska bli klar och att förordningen kan träda i kraft under sommaren för att fonden ska kunna startas.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Som ytterligare information kan jag tillägga att vi i går fick ett papper, som ligger på bordet nu, om hur man har tänkt sig strukturen av förhandlingarna, punkt 5, och vilka frågor man vill ta upp i dialogen med parlamentet.

Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Papperet kom sent till nämnden, men det kom också sent till Finansdepartementet.

Anf. 7 MARIA PLASS (M):

Jag har inte hunnit läsa papperet som ligger på bordet.

Vi har ställt oss positiva, om än inte så positiva som regeringen, till investeringsplanen. Vi har inte välkomnat den lika entusiastiskt.

Det som vi framför allt har haft synpunkter på är finansieringen, att man tar medel från forskningsprojekten. Den ståndpunkten kvarstår vi vid, och den skulle vi gärna se att även regeringen framför.

För övrigt stöder vi ståndpunkten när det gäller att värna sunda finanser och så vidare, och den har vi tidigare varit överens om.

Det är något som jag funderar på utifrån vad som sas här om att man håller på att förhandla med Europaparlamentet. Jag såg förra veckan att man tydligen redan börjat bevilja projekt. De har inte satt igång, men EIB har godkänt projekt. Det blir jag lite fundersam över. Jag kan förstå om man vill stå i startgroparna den 1 juli och komma igång, men det är ju inte något beslut taget.

Det är tydligen dessa fyra projekt som har fått klartecken: hälsovårdsforskning i Spanien, utbyggnad av flygplats i Kroatien, fyra nya hälso-center i Irland och stöd för innovation inom industrin i Italien. Jag undrar om det finns någon kommentar till detta.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Var det alltså utanför ramen för deras normala verksamhet? De godkänner ju projekt hela tiden.

Anf. 9 MARIA PLASS (M):

De så att säga tjuvstartar Junckerplanen, som de uttrycker det, det vill säga att de beviljar projekt innan de är beslutade av Europaparlamentet.

Anf. 10 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Jag tackar för föredragningen.

Jag har lite funderingar runt de länder som nu skjuter till egna pengar. Jag har noterat i pressen att i alla fall två länder har tagit ställning för att skjuta till ytterligare egna pengar till fonden, samtidigt som man, vad jag förstår, nu försöker täppa till möjligheterna att få någon fördel av att göra så.

Min undran är om finansministern har någon fundering kring varför de gör detta om de inte har någon nationell fördel av att skjuta till extra eller egna pengar.

Anf. 11 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack statsrådet!

Från Sverigedemokraternas sida säger vi fortfarande nej till den här investeringsplanen, som vi betraktar som något av ett luftslott.

Vi ifrågasätter också att regeringen fortfarande förespråkar Europeiska investeringsbanken som den centrala aktören här. EIB är en av de minst transparenta institutionerna inom EU över huvud taget. Och trots flera revideringar av sin policy får EIB fortfarande kritik på grund av just bristen på transparens. Till och med EU:s egen ombudsman kritiserade EIB för detta så sent som i december förra året.

Vi menar att regeringen bör ta ansvar för den svenska ekonomin. Det är uppenbart att kommissionen saknar demokratisk legitimitet och att man vid det här laget inte klarar att förvalta det förtroende man har fått.

När det gäller Efsi kommer det att leda till att det kommer att behövas mer skattepengar, oavsett vad kommissionen säger i dagsläget. När de väl kommer att be om det framdeles kommer regeringen förmodligen att bevilja det, vilket vi tycker är väldigt tråkigt. Vi hör förvisso att man önskar en budgetrestriktivitet här, men med facit sedan tidigare kommer

sådana anspråk, när de väl kommer, troligtvis att tillmötesgåås framöver. Det vore såklart beklagligt för svenskt vidkommande.

Därmed får jag anmäla avvikande mening.

Anf. 12 AMINEH KAKABAVEH (V):

Herr ordförande! Jag tackar finansministern för föredragningen.

Vi i Vänsterpartiet anser att det är upp till varje enskilt land att besluta om sin egen budget. Vi anmäler inte avvikande mening, utan jag ville bara framföra denna åsikt.

Anf. 13 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Tack för frågorna! När det gäller att bevilja projekt har EIB sagt att det är ett antal projekt som de är villiga att bevilja lån inom EIB. De säger också att om Efsi kommer igång skulle projekten kunna hänskjutas till Efsi, men om de inte kommer igång och de inte passar att hänskjutas till Efsi är EIB beredd att själv finansiera dem.

Vad gäller finansieringen har inte heller regeringen varit mest bekväm med att man finansierar fonden via Horizon 2020. Därför har vi understrukit vikten av att fonden investerar i forskning och utveckling så att de gemensamma medlen vi har i EU för att finansiera forskning och utveckling inte minskas på grund av den här överflyttningen. Jag kan också på mötet i Bryssel understryka att vi inte önskar att ytterligare medel tas från Horizon 2020 om det blir ytterligare diskussioner med Europaparlamentet.

Eskil Erlandsson tar upp frågan om länder som skjuter till egna medel. Som vi har uppfattat det skjuter de inte till medel till fonden, utan de avsätter medel som ska kunna medfinansiera projekt som också beviljas pengar från fonden. Det är en del av denna leverage, att pengarna växer. Tanken är då att projekt ska kunna få medel från Efsi, från de nationella pengarna och kanske också från privata aktörer. Det är sätt att få utväxling på pengarna i fonden, och detta har länder som har stora nationella investeringsbanker gjort. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Sverigedemokraterna tycker att vi ska ta ansvar för den svenska ekonomin. Det håller jag helt med om. Jag är dock övertygad om att ett bra sätt att ta ansvar för den svenska ekonomin är att på olika sätt försöka arbeta för att det också ska gå bra för våra europeiska vänner, för Europa är ju vår största exportmarknad och det finns ett stort behov av att det blir ett bättre drag i den europeiska ekonomin. Där är Junckerplanen ett försök att öka investeringsnivån och investeringstakten i Europa på ett sätt som också kommer att gagna den svenska ekonomin. Därutöver finns det möjlighet även för svenska projekt att söka stöd från fonden.

Sedan har jag noterat Vänsterpartiets synpunkt.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Eskil! Det var alltså det magiska att 1 euro blir 15 som tydligen var ett litet steg på vägen dit – helt otroligt.

Jag finner att det finns stöd för regeringens inriktning i denna fråga men avvikande mening anmäld av Sverigedemokraterna.

Dagordningspunkt 4 är tydligen struken. Men det är en viktig fråga så jag antar att den kommer tillbaka på kommande möte.

2014/15:34
8 maj

Anf. 15 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Ja, den kommer tillbaka på något möte, om det blir i juni eller senare återstår att se.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Finns det några övriga frågor om lagstiftningen som finansministern vill ta upp? Nej.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Uppföljning av det informella Ekofinmötet.

Anf. 17 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är alltså en uppföljning av det informella Ekofin. Vi vet inte exakt vad ordförandeskapet tänker sig att ta upp. Nämnden har fått en skriftlig rapport från mötet.

Under mötet hade vi en ganska lång diskussion om EU:s tillväxtpotential och ett intressant utbyte av erfarenheter från genomföranden av strukturreformer. Det var också en diskussion om kapitalmarknadsunionen och EU:s arbete med BEPS.

Det var några av de frågor som diskuterades på mötet.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till dagordningspunkt 8 a om makroekonomiska obalanser.

Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Här tänkte jag ta dagordningspunkterna 8 a och b i ett sammanhang, alltså både förfarandet vid makroekonomiska obalanser och genomförande av strukturreformer.

Ekofinrådet ska anta slutsatser om kommissionens djupgranskningar av de 16 medlemsstater som inom ramen för obalansförfarandet har fått fördjupade granskningar men också diskutera strukturreformer i EU:s medlemsstater.

I mars presenterades landrapporterna på Ekofinrådets möte. Där redogjorde kommissionen för sin syn på respektive lands makroekonomiska politik och gjorde en bedömning av reformgenomförandet baserad på föregående års rekommendationer.

Detta ligger sedan också till grund för de landspecifika rekommendationerna för innevarande år, som kommer att presenteras nu i mitten på maj.

16 medlemsstater har fått en fördjupad granskning. Ett av dessa länder är Sverige, som återigen får en fördjupad granskning och där hushållens skuldsättning är en oro hos EU-kommissionen. De menar att det finns makroekonomiska obalanser kopplade till detta som behöver åtgärdas.

Från regeringens sida delar vi kommissionens syn på hushållens skuldsättning men också på bostadsmarknaden, situationen för unga och

utrikes födda på arbetsmarknaden och på hur övergången från skola till arbete fungerar. Detta är viktiga utmaningar som vi behöver jobba med i Sverige.

Sedan är det också viktigt att det är upp till regering och riksdag i Sverige hur vi formar en politik för att möta dessa utmaningar. Det finns ett förhållningssätt sedan tidigare som har diskuterats i nämnden om Sveriges förhållningssätt till rekommendationerna.

Vad gäller förslaget till rådsslutsatser och de fördjupade granskningarna är vår bedömning att regeringen kan ställa sig bakom dem som de ser ut.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

I föredragnings-pm:et hittar ni länkarna till olika relevanta rapporter på området.

Anf. 21 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag tackar finansministern. Eftersom vi tar både punkt a och b i en klump gör jag likaledes.

Inledningsvis menar vi från Sverigedemokraterna när det gäller de makroekonomiska obalanserna att det är olyckligt att regeringen vill gå kommissionen till mötes och att man är så tillmötesgående inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

Att kommissionen har kommit fram till samma sak som de flesta inhemska bedömare tyder väl närmast på att det arbete som utförs av kommissionen är onödigt dubbelarbete. När kommissionen sedan använder språkbruk som att något "behöver åtgärdas" tyder det på en maktfullkomlighet som inte är klädsam för en icke folkvald institution.

När det gäller strukturreformerna menar vi att det förvisso är nödvändigt att diskutera dem, men det betyder allt som oftast tydliga krav på en politik som vi kanske inte känner oss tillfreds med och en politik som oftast innebär en och samma lösning för samtliga medlemsstater. Vi anser snarare att varje medlemsstat bör finna sina egna lösningar med hänsyn tagen till just de nationella särdragen.

Lite mer specifikt borde det vara uppenbart att den koppling som görs mellan artikel 45 gällande fri rörlighet för arbetstagare och sociala skyddsnät gör att det blir svårt att förverkliga idén från kommissionen och näringslivet om en fullt mobil arbetskraft utan att samtidigt försvaga den svenska modellen och den svenska synen på offentliga utgifter och utgifternas roll i samhället.

I och med att regeringen tillmötesgår kommissionens krav kommer detta de facto att innebära ett urholkande av den svenska modellen. Det vore intressant att höra vad finansministern har att säga i det ärendet.

Jag kan bara konstatera att utifrån regeringens redovisade ståndpunkt ställer man sig positiv till förslagen. Därmed ser jag ingen annan utväg än att anmäla avvikande mening.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag har en kort kommentar. Jag undrar om det faktum att vi omfattas av landrapporter och särskilda granskningar påverka tidsplaneringen för

arbetet. Jag tycker själv också att detta med överdriven skuldsättning och så vidare är viktigt. Skulle man ändå ha haft ungefär samma tidsplan, eller påverkar det här vårt arbete med detta rent tidsmässigt?

2014/15:34
8 maj

Anf. 23 AMINEH KAKABAVEH (V):

Ordförande! Jag tackar finansministern. I frågan om den åldrande rapporten tänkte jag bara lyfta upp en fråga som ...

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Det är en egen punkt som kommer sedan, Amineh. Om du vill tala om just den återkommer vi till den.

Anf. 25 AMINEH KAKABAVEH (V):

Okej!

Anf. 26 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Jag tycker att det är en bra utgångspunkt att det finns många olika aktörer som på olika sätt kan granska olika länders ekonomi och komma med råd och idéer om vad man ser för problem men också förslag på hur man kan åtgärda dem.

Sedan är det viktigt att det är upp till varje lands regering och riksdag vilken ekonomisk politik och vilken politik man vill driva på olika sätt. Jag tycker att det förhållningssätt som EU-nämnden kom fram till den 15 juni 2012 är bra. Vi har en gemensam ståndpunkt när det gäller hur vi ska se på rekommendationerna. Jag tycker att det är viktigt.

En rekommendation är en uppmaning till lämplig handling, och inte bindande. Vad som är lämplig handling är ett politiskt vägval, och det är parlamenten i varje medlemsstat som ytterst beslutar om utformningen av den nationella politiken. I Sverige är det riksdagen som gör det. Det tycker jag är en viktig utgångspunkt i det förhållningssätt som vi har. Jag tycker också att det är bra att det finns ett brett stöd för det förhållningssättet i riksdagen. Jag är tacksam för det arbete som EU-nämnden gjorde under den förra mandatperioden.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Vi får väl ta åt oss äran, även om hälften av den nuvarande nämnden inte var här då.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt under punkt 8 a med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna och att det finns stöd för regeringens inriktning i 8 b med en avvikande mening likaledes från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till åldranderapporten, vilket förvånar mig något. Möjligtvis hade jag kunnat acceptera en rapport om åldrande, men just en åldranderapport känns lite grammatiskt förvirrat.

Anf. 28 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är en fräsch men åldrande rapport. Här ska Ekofinrådet anta rådslutsatser om rapporten för 2015. Rapporten innehåller beräkningar av de

ekonomiska och budgetära konsekvenserna av en åldrande befolkning i EU. Här har man perspektivet hela vägen fram till 2060.

Huvudbudskapet är att kostnaderna för den åldrande befolkningen naturligtvis ökar när andelen äldre blir större. De åldersrelaterade offentliga utgifterna kommer att öka mellan 2013 och 2060 med 1,4 procentenheter för EU som helhet. Det kommer att nå 27 procent av bnp år 2060. Det är jättelångt fram i tiden, så det är klart att det är en osäker prognos – det måste man understryka här.

Tanken är att beräkningarna ska kunna användas som underlag på flera områden, bland annat vad gäller arbetet med den europeiska termen men också bedömningen av hållbarheten i de offentliga finanserna, som görs när man gör en bedömning inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten.

Regeringen kan ställa sig bakom förslaget till rådsslutsatser. Men vi kan också notera att Sverige ligger betydligt bättre till än många andra europeiska länder eftersom vår demografiska struktur ser bättre ut, bland annat på grund av att vi haft ett högre födslootal och invandring.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Även här finns hela rapporten tillgänglig, men eftersom 400 sidor är ganska mastigt finns det ett par dussin sidor med en bra sammanfattning för dem som är intresserade. Det kan vara intressant att läsa den.

Anf. 30 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet. Från Sverigedemokraternas sida menar vi att detta självklart inte är en fråga för EU. Hur respektive medlemsland sköter sina pensionsväsen, till exempel, är någonting som ska vara upp till respektive medlemsland.

Precis som statsrådet själv konstaterade menar även vi att det dessutom är verklighetsfrånvänt när man på 40 års sikt vill förutspå hur det eventuellt kan se ut i framtiden. Detta är en rapport om en möjlig framtid, och inte en rapport från den tiden.

Avslutningsvis nämnde statsrådet någonting om att Sverige klarar sig ganska bra i rapporten till följd av att vi har haft en högre invandring. Jag vill dock erinra statsrådet om att den höga invandringen till Sverige tvärtom snarare har varit en stor kostnad, och den kommer framdeles att vara en stor kostnad. Jag delar inte den slutsatsen alls.

Eftersom vi inte anser att denna fråga är någonting som EU bör hantera anmäler vi avvikande mening.

Anf. 31 MARIA PLASS (M):

Jag har egentligen bara en kort kommentar till detta. När det talas om ekonomi kan man säga att det kan vara bra att stärka drivkrafterna för att människor jobbar längre och blir kvar längre i arbetslivet. Då kanske man kan få ned kostnaderna något.

Anf. 32 AMINEH KAKABAVEH (V):

Nu är det alltså dags för det jag ville säga. Tack så jättemycket! Jag ville lyfta fram analysen och vad detta innebär för kvinnors egen försörj-

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag vill bara lägga till en kommentar om att jag inte alls tycker att 2060 är en särskilt lång horisont. Jag brukar tänka på hur klimateffekterna ser ut år 2100 och hur kärnavfallsrejmerna ser ut om 300 000 år, så för mig är det här en rimlig tidshorisont.

Anf. 34 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är självklart att i takt med att Europa går mot en åldrande befolkning reses ett antal frågor. Det finns en uppenbar arbetskraftsreserv i Europa vad gäller kvinnligt arbetskraftsdeltagande. Den reserven är något mindre i Sverige än i flera andra europeiska länder, men här finns en potential att öka arbetskraftsutbudet genom att skapa strukturer som gör att kvinnor har större möjlighet att delta på arbetsmarknaden. Där finns en rad möjliga reformer att genomföra, bland annat en väl fungerande äldreomsorg och barnomsorg.

I takt med att vi blir äldre är det naturligtvis också viktigt att fler människor får möjlighet att jobba längre upp i åldrarna. Det handlar om att få en arbetsmiljö där fler människor kan jobba högre upp i åldrarna. Det handlar också ett klimat där fler behöver jobba upp till 65 års ålder och även ett samhällsklimat som gör det möjligt för människor att jobba betydligt högre upp i åldrarna än så.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens ståndpunkt i denna fråga med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till uppföljning av G20-mötet.

Anf. 36 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Detta är en sedvanlig återrapportering från G20-mötet den 16–17 april. Man kommer att berätta vad som hände på mötet. De stora frågorna var den globala ekonomin, medlemsländernas tillväxtstrategier och reformer i den internationella finansiella arkitekturen, bland annat inflytande och representation i IMF, som har varit en långkörare. Också G20:s initiativ för att främja långsiktiga investeringar var frågor som var uppe på agendan. Vi får en rapport från detta.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen, och går nu vidare till övriga frågor.

Anf. 38 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det finns inga övriga frågor. Däremot kommer det i anslutning till Ekofin att vara en lunch som är det årliga mötet med EU:s kandidatländer, och i år även potentiella kandidatländer. Det här är en del i ett årligt förfarande, där kandidatländerna utformar ekonomiska program som granskas av kommissionen och ECB, sedan behandlas i arbetsgrupper och slutligen diskuteras i anslutning till ett Ekofinmöte.

Detta är en process som har breddats i år. Nytt är att de potentiella kandidatländerna också är med i processen. Det är Kosovo samt Bosnien och Hercegovina som deltar.

Man har gjort en liten förändring i hur man jobbar. Syftet är att göra processen mer lik den som vi har talat om tidigare, nämligen den som EU:s medlemsstater genomgår i samband med den europeiska terminen.

Från svensk sida ser vi positivt på en dialog mellan EU:s medlemsstater, kandidatländer och potentiella kandidatländer. Vi menar att en framgångsrik utvidgning skapar dynamik i Europeiska unionen.

Vi tycker också att det är bra att man har gjort den ekonomiska övervakningen av utvidgningsländerna mer lik den övervakningsprocess som vi har för medlemsstaterna. Det är ett bra verktyg att jobba med för att göra kandidatländerna mer rustade för ett framtida EU-inträde.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen. Därmed har vi avslutat finansministerns punkter.

§ 2 Jordbruk och fiske

Statsrådet Sven-Erik Bucht

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 20 april 2015

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 11 maj 2015

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Statsrådet Bucht är redo och nämnden återsamlas. Först vill jag be statsrådet om ursäkt för att vi har haft en viss förvirring när det gäller tidsplaneringen. Det beror på att det var en konflikt med finansministerns tider för interpellationer i kammaren, och ni har blivit ett offer för det. Men det löste sig till slut för båda parter, och jag är tacksam för den flexibilitet ni har visat.

Vi går vidare med jordbruk och fiske. Jag undrar först om det finns några muntliga kommentarer till återrapporteringen från mötet den 20 april, utöver de skriftliga som vi har fått.

Anf. 41 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Nej. Jag är beredd att svara på frågor.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Då kan vi gå vidare till dagordningspunkt 3 om förordningen om ekologisk produktion.

Anf. 43 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ordförande! Frågan var uppe i miljö- och jordbruksutskottet i går. Det är då en justerad ståndpunkt, och jag utgår från att ni har fått den tillsänd. Vid ministerrådet den 11 maj är målsättningen att anta en allmän

inriktning angående förordningen om ekologisk produktion. Det är alltså en rådsposition inför förhandlingarna med parlamentet.

Ordförandeskapet har tagit fram ett kompromissförslag att ta ställning till. Låt mig inledningsvis säga att regeringen har ambitionen att öka den ekologiska produktionen och konsumtionen. Det är därför av stor vikt att reglerna också gynnar den ekologiska produktionen och marknaden och också kan bidra till en fortsatt positiv utveckling inom det området.

Vi har arbetat mycket aktivt för att förändra det ursprungsförslag som kommissionen presenterade och som fick oerhört mycket kritik från ett stort antal medlemsländer. Det arbete som vi har bedrivit tillsammans med andra länder har också främjat och fört förhandlingarna framåt i rätt riktning. Jag kan säga att vi från svensk sida har fått gehör för de mest prioriterade svenska frågeställningarna.

Det har handlat om att verka för att kunna behålla de undantag som finns. Jag har tidigare presenterat dem. Det gäller bland annat att man kan använda konventionellt utsäde och avhorning av nötkreatur. Vi kommer också fortsättningsvis att verka för att undantagen kan behållas och för att importreglerna inte ska missgynna u-ländet och försvåra handeln med tredjeland.

Regeringen kommer även att verka för att det inte införs gränsvärden för bekämpningsmedelsrester och andra icke godkända ämnen. Vi stöder i stället det regelverk som gäller i dag. Dagens regelverk innebär ju nolltolerans när det gäller otillåtna ämnen, och det är baserat på stickprovskontroller på nationell nivå. Regeringen anser dock att det kan vara en fördel att ha en viss harmonisering av hanteringen av förekomsten av otillåtna ämnen och är positiv till att detta utvecklas. Avslutningsvis kommer regeringen även att verka för en riskbaserad kontroll och att de krav som ställs på detaljhandelsledet ska vara proportionerliga.

Vid rådet på måndag kommer det främst att bli en diskussion om två utestående frågor: kontroll respektive gränsvärden för otillåtna ämnen. Vi avser att verka aktivt för att fortsatt få gehör för den svenska linjen i de prioriterade frågorna som jag redovisat.

Anf. 44 ORDFÖRANDEN:

Det ser ju ut som om förhandlingarna går framåt även med parlamentet. Vi får väl se hur det går. Men det känns bra att vi nu har betat av de flesta, eller åtminstone många, av de svåra frågorna. Detta med gränsvärdesproblematiken som togs upp i miljö- och jordbruksutskottet betyder att vi får en kontroll, att man ska vidta åtgärder när man upptäcker att det är problem och att man ser till att inte medvetet tillsätta farliga ämnen. Det är det som diskuteras nu.

Det finns en sak som jag drar mig till minnes. När vi talar om särnär, alltså särskilda regler för till exempel barnmat, har vi vissa krav på att man ska undvika att få in CMR-substanser och hormonstörare. Då gäller det att vi reglerar detta så att det inte uppstår någon konflikt när barnmaten är ekologisk, så att de kraven fortfarande gäller för den ekologiska barnmaten. Jag vet inte om det har tagits upp i förhandlingarna, men jag misstänker att det inte har tagits upp över huvud taget. Men det kan vara

bra att se till att det inte uppstår en konflikt mellan de två lagstiftningarna och att vi tar med oss detta när slutförhandlingen närmar sig.

Anf. 45 ESKIL ERLANDSSON (C):

Herr ordförande! Tack, statsrådet, för föredragningen! Jag vill bara försäkra mig om att jag uppfattat statsrådet rätt. När det gäller tillförsel av och kontaminering med otillåtna värden är väl gränsvärdet noll efter de justeringar som nu är gjorda i miljö- och jordbruksutskottet? Har jag uppfattat det rätt?

Anf. 46 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Ja, vi kommer att vara tydliga och verka för att det inte införs några gränsvärden för detta. Vi kommer att verka i den riktningen. Vi stöder det regelverk som gäller i dag. Sedan kommer det säkert att vara en diskussion om de här frågorna på måndag, men detta är vår position.

Anf. 47 AMINEH KAKABAVEH (V):

Ordförande! Tack, statsrådet! Jag vill bara säga att vi är jätteglada och positiva till beskedet att gränsvärdet är struket och att det är nolltolerans som gäller. I utskottet var det ju Vänsterpartiet som tog initiativ till detta. Det är väldigt viktigt att detta är borta.

Anf. 48 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet! Vi i Sverigedemokraterna anser att arbetet med förordningen måste säkerställa en fortsatt utveckling av den ekologiska produktionen och marknaden. Tyvärr innehåller kommissionens förslag stora brister. Arbetet verkar ha varit fokuserat på att så snabbt som möjligt ta fram ett kompromissförslag baserat på det befintliga regelverket.

Tyvärr finns det en alltför stor risk för att beslut som är mindre bra kommer att kompromissas in i förslaget. Vi anser därför att kommissionen bör dra tillbaka förslaget.

Vi är dessutom kritiska till att kommissionen hela tiden genom de så kallade delegerade akterna ges befogenheter att inskräpa förordningen med delar som ministerrådet inte har tillstyrkt. Det finns en uppenbar demokratisk risk i detta med att reducera inflytandet och insynen för medlemsstaterna. Vi anser därför att det i den svenska ståndpunkten bör ingå att den svenska regeringen motsätter sig att kommissionen ges befogenhet att anta så kallade delegerade akter. I och med detta anmäler jag avvikande mening.

Anf. 49 TINA ACKETOFT (FP):

Tack för föredragningen, statsrådet! Tack också för förtydligandet om gränsvärdet. Det vållade lite huvudbry i gruppen i går, där vi diskuterade detta fram och tillbaka.

Jag är väldigt glad över att regeringen kommer att verka för att importreglerna inte ska missgynna u-länderna och för att försvara handeln. En liberal ståndpunkt är ju att det är handel som kan lyfta u-länder ut ur den situation de befinner sig i.

Skulle statsrådet kunna utveckla lite vad man tänker på då? Vad är det för åtgärder som regeringen kommer att framföra som sin ståndpunkt i så fall?

2014/15:34
8 maj

Anf. 50 ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag är ledsen att jag måste återkomma, men jag vill gärna ha ytterligare ett förtydligande. Statsrådet säger att vi inte inför några gränsvärden. Betyder det då att de gränsvärden som gäller i dag kommer att gälla i framtiden för den ekologiska produktionen? Kan statsrådet bekräfta att gränsvärdet för den ekologiska produkten är noll också i framtiden?

Anf. 51 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

När det gäller gränsvärden kommer vi, som jag sa, att tydligt verka i den riktningen att vi inte inför några gränsvärden för detta. Vi anser att det regelverk som gäller i dag är bra.

Det är vår inriktning att göra detta. Jag vet inte exakt var diskussionen på måndag kommer att hamna. Jag tänkte att departementssekreterare Monika Schere kunde utveckla detta. Frågan om u-länder och tredjeland kunde kanslirådet Fredrik Langdal utveckla mer i detalj.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

När förhandlingarna kommit längre kommer vi att ha en tydligare bild av hur texten ser ut i slutändan.

Anf. 53 Departementssekreterare MONIKA SCHERE:

Bakgrunden till kommissionens förslag är att man vill harmonisera. Vissa länder har gränsvärden. Till exempel har Tyskland 0,01 eller något sådant. Sverige och många andra länder har dock inga formella gränsvärden, men det är nolltolerans som gäller enligt dagens regelverk.

I dag görs många stickprovskontroller av företag, myndigheter och kontrollorgan. Det är nolltolerans som gäller rent formellt i dag.

Kommissionen föreslår att man ska införa gränsvärden. Vi stöder dock dagens regelverk, som sagt.

Anf. 54 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Frågan om u-länder och tredjeland skulle jag vilja att Fredrik Langdal utvecklar.

Anf. 55 Kanslirådet FREDRIK LANGDAL:

Kommissionens ursprungliga förslag stramade upp importreglerna, och man ville ha compliance eller överensstämmelse, alltså att tredjeland skulle ha samma regelverk som EU för att kunna exportera till EU. Tidigare har det krävts något som kallas likvärdighet, som innebär ekvivalens, alltså att man har likvärdiga system.

Det har varit problem med det nuvarande systemet. Det finns väldigt många olika standarder och kontrollorgan, så det har funnits ett behov av att strama upp det hela lite grann. Vi tycker dock att kommissionens förslag har gått för långt. Vi har verkat för att man ska ta större hänsyn

till de behov som framför allt utvecklingsländer har av att kunna exportera till Europa.

Vi har fått in skrivningar i artikel 28.2 som rör att kommissionen ska kunna ta hänsyn till regionala skillnader, klimat och produktionssätt i tredjeland när man bedömer tredjelands ekologiska produktion. Vi skulle gärna se att vi går ännu längre och till exempel får in att regionala standarder ska kunna erkännas, till exempel att flera länder i Afrika går samman och har en gemensam standard. Det är en svår förhandlingsfråga, men detta är den riktning regeringen har verkat i.

Anf. 56 ORDFÖRANDEN:

Då finner jag att det finns stöd för regeringens ståndpunkt, men jag tolkar det som att Sverigedemokraterna anmäler avvikande mening.

Då går vi vidare till dagordningspunkt 5, Utkast till rådets slutsatser om förenklingen av den gemensamma jordbrukspolitiken.

Anf. 57 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ordförande! Tanken är att rådet på måndag ska anta rådsslutsatser om förenklingen av den gemensamma jordbrukspolitiken. Det är inte juridiskt bindande, utan det är en signal från rådet till kommissionen om hur man ser på de här frågorna. Jag är mycket positiv till det förenklingsarbete som har inletts av EU-kommissionären Phil Hogan och som ordförandeskapet har tagit till sig. Vi har från regeringen bidragit med ett flertal förslag till förenklingar och varit aktiva i förhandlingarna och i utformningen av rådsslutsatserna. Vi stöder också de rådsslutsatser som nu har lagts fram. Det är en viktig signal till kommissionen om att det finns ett behov av förenklingar och en signal om vilka förenklingar man ser som prioriterade.

I rådsslutsatserna lyfts flera av de svenska förslagen fram på ett tydligt och bra sätt. Jag har tidigare presenterat dem här också. Som exempel kan jag nämna behovet av proportionerligt avdrag inom tvärvillkoren, de nya miljövillkoren för gårdsstödet och behovet av en riskbaserad kontroll. Vi välkomnar också att kommissionen tar fram konkreta förslag i höst. Min förhoppning är att kommissionen då också beaktar de rådspunkter som vi kommer att besluta om på måndag.

Anf. 58 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsrådet! Jag ska fatta mig kort. Från vårt håll vänder vi oss emot tanken på en gemensam jordbrukspolitik. Därför vill jag anmäla avvikande mening utifrån detta principiella ställningstagande. Dock vill jag inflika att vi ändå ser positivt på enklare regelhantering för enskilda bönder. Förslagen kommer att gå igenom oavsett vad vi tycker. Det är positivt i sig, men det är tråkigt att vi har en gemensam jordbrukspolitik. Det borde vara ett nationellt ansvar i stället.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Vi kanske får ha en gemensam sorgevaka när reglerna om nektariner försvinner: Nektariner ska vara 56 millimeter på sommarhalvåret, 51 millimeter på vinterhalvåret, ligga i max två lager i individuella fack,

hanteras försiktigt och ömtåligt och max fläckar på 1,5 centimeter och att man ska mäta fruktköttets fasthet med en penetrometer. När de reglerna försvinner kanske vi kan ha en gemensam sorgevaka över att de är borta.

Har statsrådet några kommentarer? Nej.

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt men att Sverigedemokraterna har anmält avvikande mening.

Finns det några kommentarer om övriga frågor? Vi har uppenbarligen en mycket fascinerande 20 maj framför oss.

Anf. 60 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det finns ett antal övriga frågor, och ni får gärna ställa frågor.

Jag vill kommentera djurvälstånd för grisar, som kommer att tas upp. Vi var fyra länder som tog ett initiativ vid en konferens i Köpenhamn förra veckan. Tyskland, Danmark och Nederländerna medverkade. Vi gjorde en gemensam deklaration från våra länder till kommissionen om att öka djurskyddet vid grishållning inom unionen.

Deklarationen innehåller förslag på ytterligare åtgärder som vi anser att kommissionen bör ta tag i, bland annat krafttag mot svanskupering. Det är ett flertal länder som inte följer reglerna.

Suggor och gyltor ska hållas i grupp under en längre tidsperiod än i dag. Det finns en skrivning om att lösgående suggor vid grisning är önskvärt. Det är ett sätt att driva fram ett ökat djurskydd totalt sett inom EU. Kommissionären har tagit till sig den deklaration som vi har skickat in.

Jag vill också nämna att jag i samband med konferensen i Köpenhamn tog upp antibiotikaanvändningen för att belysa den. Den nämns inte i deklarationen, men jag ville ändå ta upp den. Det är en viktig fråga som jag lyfter upp i alla sådana sammanhang. För ett antal möten sedan i rådet i samband med TTIP-förhandlingarna – jag tror att det var förrförra gången – lyfte jag också upp antibiotikafrågan och fick då stöd av ett flertal länder.

Jag såg i medierna i veckan att kommissionären har tagit till sig detta och kommer att ta upp frågan vid TTIP-förhandlingarna. Det tycker jag visar att vi börjar få alltmer gehör för de frågor som Sverige har prioriterat högt, såsom djurvälstånd och antibiotika. Det är frågor som jag ständigt kommer att ta upp i olika sammanhang, inte minst i ministerrådet.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Handelsministern informerade om detta initiativ när vi diskuterade TTIP med honom.

Anf. 62 ESKIL ERLANDSSON (C):

Jag tycker att det är ett lovligt initiativ och vill berömma och önska all lycka och framgång. Jag har dock ett litet tillägg. Det är viktigt att man beivrar dem som inte följer de direktiv som de facto gäller och har gällt under ganska många år. Svanskupering är ett sådant exempel, och vi har upplevt andra typer av bristande efterlevnad vad gäller andra djurslag, regler och så vidare.

2014/15:34

8 maj

Det ställer till med oreda men också orättfärdighet ur konkurrenssynpunkt när man år efter år inte efterlever det som de facto är gällande lagstiftning, såsom förbud mot svanskupering. Det är viktigt att statsrådet tar upp denna problematik med sina kollegor och verkligen pushar kommissionen så att de beivrar det som inte är som det borde vara.

Anf. 63 ORDFÖRANDEN:

EU:s regler för berikning är ganska strikta och tydliga. Orsaken till att man behöver kupera många svansar är att grisarna är uttråkade och biter varandra i svansen i stället för att leka med annat som skulle ha funnits där. Det är i grunden en brist på efterlevnad av övriga krav som orsakar problemen.

Kommissionen har sett mellan fingrarna länge utan att bötfälla länder som inte följer lagstiftningen.

Anf. 64 JOHAN HULTBERG (M):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet. Jag vill understryka det som Eskil Erlandsson sa. Det är oerhört viktigt att vi säkerställer att den lagstiftning som vi har kommit överens om gäller och efterlevs.

När det gäller antibiotikafrågan och TTIP tycker jag att det är bra att den lyfts upp, men det är också viktigt att Sverige fortsätter att driva på för att vi så att säga ska sopa rent framför egen dörr. Annars finns det en liten risk att man från amerikanskt håll upplever detta som ett sätt att resa någon form av handelshinder.

Tyvärr är situationen i Europa inte direkt sådan att alla länder har den låga antibiotikaanvändning som Sverige har. Många länder har fortfarande en hög förskrivning och användning av antibiotika även inom jordbruket, kanske rent av i tillväxthöjande syfte, trots att vi har sagt att vi inte ska ägna oss åt sådant.

Anf. 65 AMINEH KAKABAVEH (V):

Jag vill rikta ett varmt tack till statsrådet som är så engagerad. Det är glädjande att antibiotikafrågan tas upp i samband med TTIP. Det har varit en kontroversiell fråga men även en hjärtefråga för många organisationer på båda sidor av Atlanten. Vi har lyft upp denna fråga.

Jag hoppas att de länder som inte accepterar det inser konsekvenserna av till exempel antibiotika i kycklingar och annat så att de förstår varför vi driver på.

När det gäller djurskyddet vill jag betona att det är bra och viktigt. Precis som Eskil Erlandsson var inne på bör Sverige driva på för att de länder som inte följer reglerna ska acceptera och ha respekt för dem.

Stort tack, än en gång.

Anf. 66 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet. Jag är glad för att ministern driver på frågan om antibiotikaanvändning. Det har funnits kommissioner och kommissionärer tidigare som inte varit så aktiva i uppföljningen, precis som ordföranden och Eskil Erlandsson sa.

Sverige har hittills, ända sedan EU-inträdet, klarat sig väldigt bra genom att vi har en hög antibiotikarestriktivitet, men det har också funnits krafter som har verkat för att vi ska föra in djurstammar som har en hög antibiotikaanvändning till Sverige.

Jag vill säkerställa något. Hur är samtalen med kommissionen i dessa specifika frågeställningar? Vad anser den kommissionär som ansvarar för frågeställningarna? Finns det en stark förståelse för Sveriges ståndpunkter och synpunkter i dessa frågor? Har det skett ett slags förändring i attityden?

Det har gått lite upp och ned under åren. Det var inte alltför många år sedan vi hade en ganska tuff debatt om att Sverige stod rätt ensamt i frågan, men uppfattningen och kulturen har uppenbarligen ändrats.

Anf. 67 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Eskil Erlandsson lyfte upp beivrande. Vi är helt överens i dessa frågor – det råder det ingen tvekan om.

Att få med de tre länderna på detta är ett stort steg framåt. Det är också ett stort steg framåt att frågorna finns på rådets bord redan på måndag. Så fort har det gått. Antibiotika ska vi alltid ta upp i alla sammanhang, som jag sa. Det är viktigt.

När det gäller konkurrens tror jag att de tre länderna – en del av dem använder svanskupering, som ni vet – har upptäckt att konsumenterna blir alltmer medvetna och att det är en konkurrensnackdel att svanskupe, inte en fördel. Det är den vändningen som jag ser kommer mer och mer där ute.

Jag för dessa diskussioner med kommissionär Phil Hogan, och jag har en känsla av att jag verkligen har hans öra i dessa frågor. Antibiotikadiskussionen tas nu upp i TTIP-förhandlingarna. Vi vet ju hur det är i USA. Det är en himmelsvid skillnad mellan vad de har och vad vi i Europa har.

Dessa frågor går i rätt riktning.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

I Danmarks fall tror jag att det även kan bero på ett starkt personligt engagemang hos Dan Jørgensen.

Vi tackar landsbygdsministern för informationen.

Innehållsförteckning

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	2
Anf. 7 MARIA PLASS (M)	2
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 9 MARIA PLASS (M)	3
Anf. 10 ESKIL ERLANDSSON (C).....	3
Anf. 11 PAVEL GAMOV (SD)	3
Anf. 12 AMINEH KAKABAVEH (V).....	3
Anf. 13 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	4
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 15 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	4
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 17 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	5
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 19 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	5
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 21 PAVEL GAMOV (SD)	6
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 23 AMINEH KAKABAVEH (V).....	6
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 25 AMINEH KAKABAVEH (V).....	7
Anf. 26 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	7
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 28 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	7
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 30 PAVEL GAMOV (SD)	8
Anf. 31 MARIA PLASS (M)	8
Anf. 32 AMINEH KAKABAVEH (V).....	8
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 34 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	8
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 36 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	9
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	9

Anf. 38 Finansminister MAGDALENA	2014/15:34
ANDERSSON (S)	8 maj
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	
§ 2 Jordbruk och fiske	10
Anf. 40 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 41 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	10
Anf. 42 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 43 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	10
Anf. 44 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 45 ESKIL ERLANDSSON (C)	11
Anf. 46 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	11
Anf. 47 AMINEH KAKABAVEH (V)	11
Anf. 48 PAVEL GAMOV (SD)	12
Anf. 49 TINA ACKETOFT (FP)	12
Anf. 50 ESKIL ERLANDSSON (C)	12
Anf. 51 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	12
Anf. 52 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 53 Departementssekreterare MONIKA SCHERE	13
Anf. 54 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	13
Anf. 55 Kanslirådet FREDRIK LANGDAL	13
Anf. 56 ORDFÖRANDEN	13
Anf. 57 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	13
Anf. 58 PAVEL GAMOV (SD)	14
Anf. 59 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 60 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	14
Anf. 61 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 62 ESKIL ERLANDSSON (C)	15
Anf. 63 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 64 JOHAN HULTBERG (M)	15
Anf. 65 AMINEH KAKABAVEH (V)	16
Anf. 66 PYRY NIEMI (S)	16
Anf. 67 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	16
Anf. 68 ORDFÖRANDEN	17